

Obrazloženje umjetničke savjetnice o odlukama o donošenju liste prioriteta i raspodjeli sredstava prema Javnom pozivu za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva u 2024. godini, u kategoriji poticanja filmskih koprodukcija s manjinskim hrvatskim udjelom (prvi rok: 15.01.2024.)

Zdenka Gold, umjetnička savjetnica za filmske koprodukcije s manjinskim hrvatskim udjelom

Na prvi rok Javnog poziva za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva u 2024. godini prijavljeno je **57 projekata**. Od ukupnog broja prijavljenih, jedan projekt nije razmatran jer nije zadovoljio uvjete Javnog poziva, a jedna je prijava povučena.

I ovo obrazloženje ću započeti s malo statistike i brojeva. Usporedimo li broj prijava s prethodnog roka Javnog poziva s aktualnim rokom Javnog poziva, dolazimo do gotovo istog ukupnog broja prijavljenih projekata koji su se razmatrali, zadržali smo rekordne brojke dosegnute prošle godine. Sudeći po svim prošlogodišnjim rokovima Javnog poziva gdje smo uočili rast u broju prijava u odnosu na 2022. godinu od čak 57% , možemo reći da se stanje prijava stabiliziralo na aktualnom Javnom pozivu.

Od projekata koji se razmatraju, obzirom na vrstu filma, najviše prijavljenih dolazi iz kategorije dugometražnog igranog filma, ukupno **35** (od toga 12 debitantskih dugometražnih igranih filmova, od kojih su 2 u fazi postprodukcije i 23 dugometražna igrana filma, od kojih su 3 u fazi postprodukcije). Za dugometražnim igranim filmovima slijede dugometražni dokumentarni filmovi, s **13** ukupnih prijava (od toga 4 debitantska dugometražna dokumentarna filma i 5 dugometražnih dokumentarnih filmova koji su u fazi postprodukcije). Zatim se po broju prijava ističu kratkometražni igrani filmovi s ukupno **5** prijava (od kojih 2 debitantska). Nakon njih dolazimo do kratkometražnih animiranih filmova kojih je ukupno **3**, a nije zaprimljena niti jedna prijava za dugometražni animirani film. I naposljetku dolazimo do roda kratkometražnog dokumentarnog filma, od kojih je zaprimljena **1** prijava.

VRSTA FILMA	BROJ PRIJAVA
Dugometražni igrani	35
Kratkometražni igrani	5
Dugometražni dokumentarni	13
Kratkometražni dokumentarni	1
Dugometražni animirani	0
Kratkometražni animirani	3
UKUPNO	57

Od projekata koji se razmatraju, obzirom na zemlju iz koje dolazi glavni producent, odnosno produkcijska kuća s većinskim udjelom u financiranju, brojevi nam svjedoče o **rekordnoj raznolikosti**, jednakoj kao i na prethodnom roku Javnog poziva, ali s drugačijim zemljama: većinski producenti iz čak **19** zemalja planiraju u svojim planovima financiranja učešće Hrvatske. Tradicionalno, najveći broj prijava, gotovo 70% od ukupnog broja, stigao je s područja s kojima dijelimo jezičnu sličnost – Srbija, Slovenija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Sjeverna Makedonija.

ZEMLJA VEĆINSKOG PRODUCENTA	BROJ PRIJAVA
Srbija	18
Slovenija	9
Bosna i Hercegovina	4
Crna Gora	4
Sjeverna Makedonija	4
Bugarska	2
Litva	1
Češka	2
Nizozemska	2
Njemačka	1
Poljska	1
Slovačka	1
Turska	2
Švedska	1
Gruzija	1
Španjolska	1
Rumunjska	1
UK	1
Kosovo	1
UKUPNO	57

Kriteriji za predlaganje projekata za sufinanciranje temelje se na:

1. Cjelovitosti i dorađenosti projekata u kreativnom smislu, s obzirom na scenarij i redateljski koncept;
2. Ocjeni financijske izvedivosti te predstavljenog distribucijskog potencijala projekta, s obzirom na produkcijski paket i producentov plan promocije i distribucije;
3. Aktualnim financijskim mogućnostima Hrvatskog audiovizualnog centra za financiranje projekata.

Filmovi predloženi i odobreni za sufinanciranje, s ukupnim iznosom sufinanciranja 404.100,00 EUR:

- 1.) Dugometražni igrani film **Bijelo se pere na devedeset** (Slovenija), hrvatska produkcijska kuća Kinorama d.o.o., 66.000,00 EUR
- 2.) Dugometražni igrani film **Tajna Zmajeve družine** (Srbija), hrvatska produkcijska kuća Maxima film d.o.o., 80.000,00 EUR
- 3.) Dugometražni igrani film **Sobe** (Crna Gora), hrvatska produkcijska kuća Eclectica d.o.o., 80.000,00 EUR
- 4.) Kratkometražni igrani film **Rađanje** (Sjeverna Makedonija), hrvatska produkcijska kuća Woodz production d.o.o., 17.000,00 EUR
- 5.) Dugometražni dokumentarni film (debitantski) **Očevina: Spomenik slobodi** (Sjeverna Makedonija), hrvatska produkcijska kuća Restart, 43.000,00 EUR
- 6.) Dugometražni dokumentarni film (debitantski) **Nemoj da se vraćaš / Na kotačima zaboravljenih snova** (Srbija), hrvatska produkcijska kuća Peglanje Snova d.o.o., 35.000,00 EUR

- 7.) Dugometražni dokumentarni film (debitantski, u postprodukciji) **Zalazak** (Srbija), hrvatska produkcijska kuća Umjetnička organizacija Zagreb Film Festival, 18.000,00 EUR
- 8.) Kratkometražni animirani film **Iza devet stabala – Jabuka razdora** (Slovenija), hrvatska produkcijska kuća Jaka produkcija d.o.o., 25.100,00 EUR
- 9.) Kratkometražni animirani film **Oči sramote / Eyes of Shame** (Litva), hrvatska produkcijska kuća Minya film i animacija j.d.o.o., 40.000,00 EUR

OBRAZLOŽENJA

- 1.) Dugometražni igrani film **Bijelo se pere na devedeset** (Slovenija), hrvatska produkcijska kuća Kinorama d.o.o., 66.000,00 EUR

Priča je preuzeta iz istoimenog autobiografskog romana autorice Bronje Žakelj koji je preveden na više jezika, a u Sloveniji je bestseller. Autori scenarija su redatelj Marko Naberšnik i sama autorica romana i vrlo su uspješno uspjeli prenijeti ovu slojevitu i duboku priču u filmski scenarij. Likovi su „od krvi i mesa“, a Bronja kao glavni lik je zaista fantastično napisana te ju s iznimnim zanimanjem i empatijom pratimo kroz gotovo njen cijeli životni put koji je obojen bolešću, gubicima najdražih, ali i velikim prijateljstvima, bakinom podrškom, borbama i snagom. Ovaj će film zasigurno poslužiti i kao inspiracija gledateljima koji se nađu u teškim životnim situacijama, poput suočavanja sa bolešću, gubitka članova obitelji... Film nudi intimnu dramu koja dotiče srce, dok istovremeno nudi i uvid u političke promjene raspada Jugoslavije. Plan promocije je izuzetno detaljan i opširan, zaista iznimno osmišljen. Što se distribucije tiče, sigurna sam da ovaj film može jednako biti festivalska uspješnica kao i hit u kinima, na TV-u i VoD platformama.

- 2.) Dugometražni igrani film **Tajna Zmajeve družine** (Srbija), hrvatska produkcijska kuća Maxima film d.o.o., 80.000,00 EUR

Tajna Zmajeve družine je izvanredna filmska avantura koja donosi napetu priču o dječjoj ekipi (Munja, Ana i Luka) koja se upušta u potragu za misterioznim predmetom neprocjenjive vrijednosti – Orden viteškog reda Zmaja. Potragu osmišljava i organizira stari antikvar Sveta, koji uz djecu u nju uključuje i svoje najbliže rođake Antoniju i Lazara koji nisu uvijek blagonakloni prema djeci, dapače. Kroz dinamične likove i uzbudljivu radnju, film istražuje važne životne vrijednosti poput hrabrosti, poštenja i prijateljstva. Redateljska vizija Vanje Hovana doprinosi autentičnom doživljaju filma, dok suptilna upotreba novih tehnologija održava ravnotežu između tradicije i suvremenosti. *Tajna Zmajeve družine* pruža ne samo zabavno filmsko iskustvo, već i duboke životne spoznaje koje će ostati s gledateljima dugo nakon što se svjetla ugase. S dječjim smo filmovima u deficitu te svakako želim poduprijeti *Tajnu Zmajeve družine* i na taj način potaknuti i druge fondove da sudjeluju u ovom avanturističkom obiteljskom filmu.

- 3.) Dugometražni igrani film **Sobe** (Crna Gora), hrvatska produkcijska kuća Eclectica d.o.o., 80.000,00 EUR

Ilija Đurović je majstorski ispričao duboko potresnu priču o Kolji, mladiću koji se suočava s izazovima života nakon izlaska iz zatvora. Kroz njegovu priču i priče njegovih prijatelja, autor istražuje teme odrastanja u teškim uvjetima, droge, nesređenih obitelji te kompleksnosti prihvaćanja vlastite seksualnosti u surovom okruženju. Scenarij je izvanredno strukturiran, s

jasno postavljenim motivima i zanimljivom dinamikom likova. Likovi su duboko slojeviti, a dijalozi odražavaju autentičnost jezika mladeži u Podgorici, dodajući emocionalnu dubinu priči. Redatelj Pavle Simonović uspješno je prenio viziju autentičnosti i sirove ljepote priče, stvarajući atmosferu koja će gledatelje snažno emotivno povezati s likovima. Projekt *Sobe* obećava ne samo festivalski uspjeh, već i široku distribuciju, nudeći svjež i provokativan pristup suvremenim urbanim pričama koje nedostaju u filmskoj industriji.

- 4.) Kratkometražni animirani film **Rađanje** (Sjeverna Makedonija), hrvatska produkcijska kuća Woodz production d.o.o., 17.000,00 EUR

Rađanje donosi dubok i iskren pogled na majčinstvo, fokusirajući se na 39-godišnju Moniku, od poroda do prvih dana s bebom. Scenarij pokazuje vrlo dobru vještinu pričanja priče, a dramaturška dosljednost je jasna s obzirom na to da film prati ključne trenutke u Monikinom putovanju u prvim koracima majčinstva. Uvjerljivost likova i dijaloga dodatno poboljšava autentičnost filma, a suvremenost teme čini ga relevantnim za širu publiku, posebno za žene koje prolaze kroz slična iskustva ili se pripremaju za majčinstvo. Inovativnost scenarističkog pristupa ogleda se u neočekivanom preokretu na kraju filma, što je ključno za održavanje interesa u okvirima kratkog formata. *Rađanje* je dojmljiv film koji ima potencijal privući pažnju i povezati se s gledateljima na emotivnoj razini. Osim toga, činjenica da su glavni članovi filmske ekipe same majke dodatno pojačava autentičnost i snagu filma.

- 5.) Dugometražni dokumentarni film (debitantski) **Očevina: Spomenik slobodi** (Sjeverna Makedonija), hrvatska produkcijska kuća Restart, 43.000,00 EUR

Očevina: Spomenik slobodi je dokumentarni film autorice Elene Čemerske koji ističe bitnu priču o borbi za očuvanje kulturne baštine kroz revitalizaciju kapitalnog djela njenog oca Gligora Čemerskog, Spomenika slobode. Film se ističe po emotivnom aspektu priče, povezanom s osobnim iskustvima autorice, te donosi suvremenu perspektivu o borbi za slobodu i očuvanje identiteta na Balkanu. Istraživački rad uključuje pregled političke situacije, dok redateljska koncepcija ističe motivaciju redateljice i kreativan pristup temi. Kvalitetno napisan treatment i upotreba arhivskog materijala pridonose vjerodostojnosti priče, čineći film relevantnim za nacionalnu i globalnu publiku.

- 6.) Dugometražni dokumentarni film (debitantski) **Nemoj da se vraćaš / Na kotačima zaboravljenih snova** (Srbija), hrvatska produkcijska kuća Peglanje Snova d.o.o., 35.000,00 EUR

Dokumentarni film *Nemoj da se vraćaš / Na kotačima zaboravljenih snova* ističe se kvalitetnim treatmentom te snimljenim i montiranim materijalom. Tema vozača kamiona u Americi kao "profesija posljednje šanse" pruža iscrpan i kreativan pristup, dodatno obogaćen prikazom raznolikih likova poput inženjera, likovnog umjetnika i glumice. Film kombinira psihološke, filozofske i socijalne aspekte, stvarajući emotivno i refleksivno filmsko iskustvo. Tema migracija i ekonomske nejednakosti je prepoznatljiva i relevantna, posebno za hrvatsku publiku, dok poetski pristup dodaje emotivnu dubinu i potiče gledatelje na duboko promišljanje. Redateljska koncepcija pruža jasnu viziju, motivaciju i kvalitetno istraživanje, čineći film uvjerljivim i inovativnim.

- 7.) Dugometražni dokumentarni film (debitantski, u postprodukciji) **Zalazak** (Srbija), hrvatska produkcijska kuća Umjetnička organizacija Zagreb Film Festival, 18.000,00 EUR

Zalazak je kontemplativni art house dokumentarac koji prikazuje jedan dan u Institutu Dr. Simo Milošević u Igalu, Crna Gora, prateći djelatnike i korisnike lječilišta. Ritam dana u institutu isprepliće se s ritmom izlaska i zalaska sunca te kretanjem mora, nudeći gledatelju prostor za promišljanje o prolaznosti života i želji za poboljšanjem zdravlja. Istraživanje za film provedeno je detaljno, a treatment je kvalitetno napisan, obećavajući zanimljiv konačni proizvod. Redateljska koncepcija sugerira uspješno prikazivanje protoka vremena u lječilištu, s očekivanjem da će dokumentarac privući publiku na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini. Ovaj film je debitantsko djelo afirmiranog direktora fotografije Miloša Jaćimovića te ga posebno krasi njegov vizualni izričaj.

- 8.) Kratkometražni animirani film **Iza devet stabala – Jabuka razdora** (Slovenija), hrvatska produkcijska kuća Jaka produkcija d.o.o., 25.100,00 EUR

U animiranom filmu *Iza devet stabala – Jabuka razdora* za djecu uzrasta 3-6 godina, pratimo ježa, zeca i vjevericu kako rješavaju situaciju oko pronađene jabuke. Medvjedica im savjetuje da potraže pomoć kod mudre sove, što izaziva smiješne i zabavne situacije, a na kraju, kao i svaka basna, donosi pouku. Likovi su simpatični i odlikuju se dječjim promišljanjem, što djeci omogućuje neposredno prepoznavanje i razumijevanje. Vizualni predlošci su detaljni i dobro razrađeni, a redateljska koncepcija autora Timona Ledera je vrlo detaljna i kvalitetno izložena. Plan producenta o promociji i distribuciji je detaljan, ambiciozan i provediv, uključujući festivalsku distribuciju, TV distribuciju i VoD.

- 9.) Kratkometražni animirani film **Oči sramote / Eyes of Shame** (Litva), hrvatska produkcijska kuća Minya film i animacija j.d.o.o., 40.000,00 EUR

Animirani interaktivni film virtualne stvarnosti *Oči sramote / Eyes of Shame* istražuje temu teenagera koji se suočavaju s psihičkim problemima, fokusirajući se na Bezoku, koja se bori s anoreksijom u ustanovi za problematične mlade. Film duboko prožima Bezokina sjećanja na traumatično djetinjstvo s majkom koja je počinila samoubojstvo. Tema je surova, ali nužna za senzibilizaciju javnosti, iako se može činiti pretjerano surovom ili nerealnom. Vizualni elementi su izuzetno detaljni i bogati, dok redateljska koncepcija donosi inspiraciju i motivaciju za pomoć mladima u fragilnoj fazi formiranja ličnosti. Plan produkcije i distribucije za ovaj film, namijenjen prvenstveno teenagerima, je detaljan, inovativan i provediv.